

Regionale Bijeenkomst Selectie- en Gunningscriteria

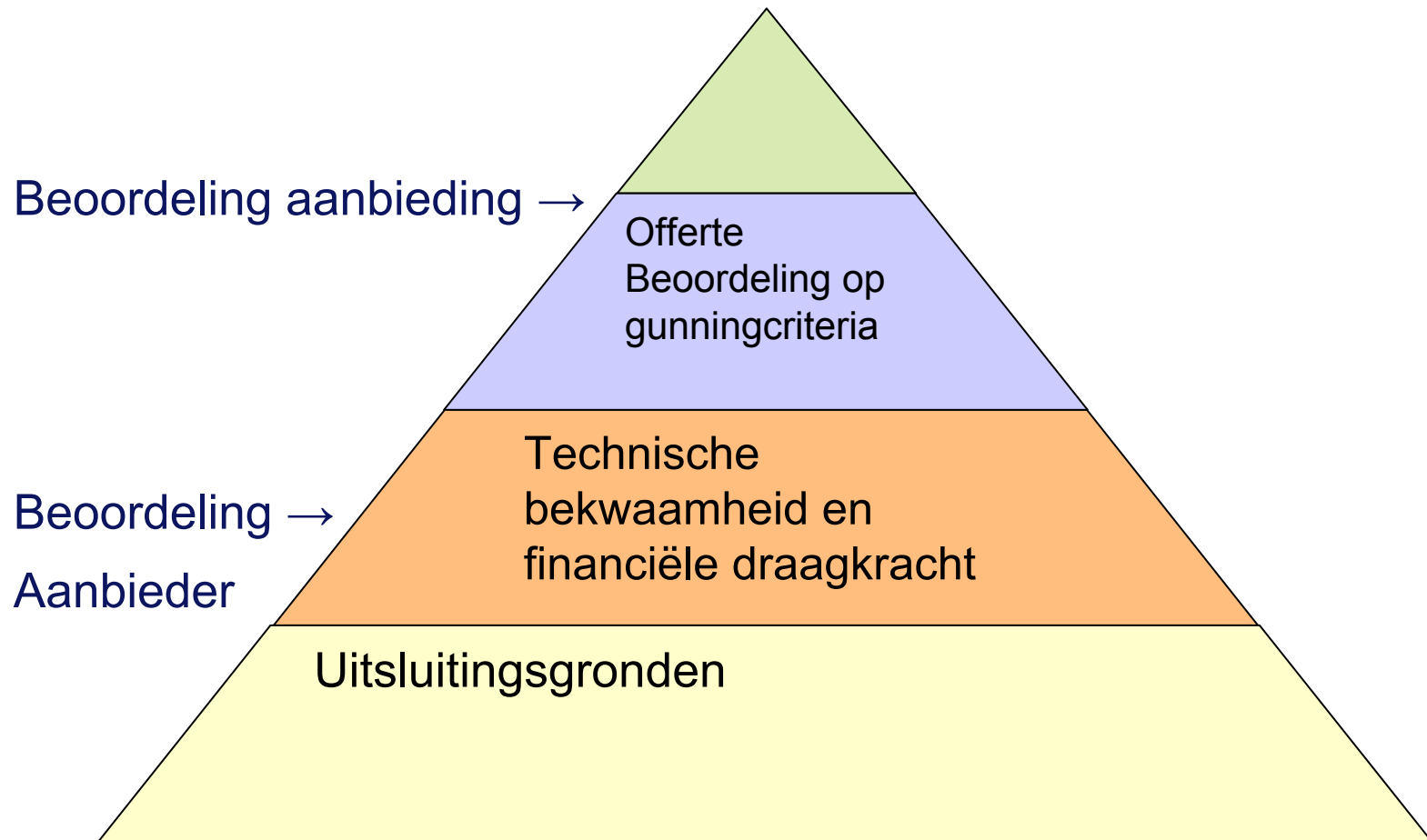
“De begrippen selectie- en gunningscriteria”

Leusden, 13 november 2007

Anke Stellingwerff Beintema

- Selectie- en gunningscriteria vormen de kern van elke aanbesteding
- Juiste formulering en toepassing is cruciaal voor slagen aanbesteding
- Zware sanctie: meestal staking en (indien gewenst) heraanbesteding

Van selectie tot gunning

- **Uitsluitingscriteria:** zien op persoonlijke omstandigheden van de aanbieder die door de aanbesteder worden geëist voor toelating tot de aanbestedingsprocedure
- **Geschiktheidseisen:** geven het niveau aan van de bekwaamheden die de aanbieder moet hebben om in aanmerking te komen voor gunning én
- **Selectiecriteria** die worden gebruikt om het aantal deelnemers te verminderen dat bij een niet-openbare procedure of een procedure van gunning via onderhandelingen met voorafgaande bekendmaking wordt uitgenodigd om een aanbieding te doen
- **Gunningscriteria:** betreffen de aanbieding en de aanbidding alleen

- In de aankondiging opnemen (44 lid 3 Bao) alsmede de bewijzen nodig voor beoordeling (48 lid 4 en 49 lid 6 Bao)
- Invulling van de eisen is verder niet geregeld → aanbesteder grote mate van beleidsvrijheid

Financiële en economische draagkracht (48 Bao)

- Eisen betreffende economische en financiële draagkracht:
 - Solvabiliteit of liquiditeitsratio's
 - Verzekering tegen beroepsrisico's
 - Totale omzet
 - Omzet van de bedrijfsactiviteit die het voorwerp is van de opdracht
- Bewijzen:
 - Bankverklaring
 - Verzekering
 - Balansen
 - Omzetverklaring (laatste drie beschikbare boekjaren)

Technische vakbekwaamheid (49 Bao)

- Technische vakbekwaamheid:

- Ervaringseis

- Bewijs door middel van:

- Referentieopdrachten

- Technische uitrusting

- Technici onder contract

- Diploma's

- ISO certificaten etc.

Vznr. Rb. Den Haag, 25 juni 2007, LJN: BB2297 (SMI/Staat der Nederlanden)

- kopie van de opdrachtbrief of het contract (slechts lijst en opdrachtgeversverklaring)
- ervaring van projectleider (alleen diploma's)

Beroep op bekwaamheden derden (48 lid 2 Bao en 49 lid 3 Bao)

- Draagkracht en referenties kunnen ook worden ingebracht door derden (combinatie, onderaanneming, zusters, dochters, etc.)
- Moet aantonen op welke juridische entiteit een beroep wordt gedaan
- Moet aantonen daadwerkelijk over de voor uitvoering benodigde middelen te kunnen beschikken (onvoorwaardelijk ter beschikking worden gesteld) → bv. door overeenkomst
- Moet aantonen dat derde voldoet aan betreffende minimumeis

Moeten eenduidig en objectief zijn én verband houden én in verhouding staan tot het voorwerp van de aanbesteding

- **Eenduidigheid** → betekent dat de eis duidelijk moet zijn en niet voor verschillende uitleg vatbaar (HvJ, Succhi di Frutta, C-496/99P)
- Voorbeeld: eis *“voldoende capaciteit en ervaring te bewijzen door verschaffen van inzicht in personeelsbestand onder opgave van de functie van alle in te zetten betrokken personen”* → eis is niet uitgewerkt en bevat geen norm → dient dan in principe buiten toepassing te blijven
- Ander voorbeeld: *“om aan te tonen dat inschrijver draagkrachtig is, dient de jaarrekening over de afgelopen drie jaar te worden overgelegd”* → geschiktheidseis bevat geen norm, en daarmee geen maatstaf voor beoordeling → buiten toepassing laten
- Hetzelfde geldt voor ‘kale’ verwijzing naar Richtlijn, artikel Bao o.i.d.

‘wil gemeente x inzage in bedrijfsmatige gegevens van uw organisatie zoals personeelsbezetting en personeelsverloop en de financiële en economische draagkracht’

‘Tenslotte verzoeken wij u om referenties’

Bijlage vraagt: gemiddelde personeelsbezetting, -verloop, medewerkers in diverse categorieën HH, omzet, EV, TV, vlottende activa, voorraden, kortlopende schulden etc.) maar ook of de onderneming is aangesloten bij een brancheorganisatie:

- Uw oordeel?
- Minimumeisen ontbreken!

Eisen aan de geschiktheidseisen

- **Objectiviteit:** geschiktheidseisen moeten objectief zijn geformuleerd en consistent worden toegepast
- **Proportioneel:** geschiktheidseisen moeten in redelijke verhouding staan tot aard en omvang van de opdracht

Of een geschiktheidseis (dis)proportioneel is dient van geval tot geval te worden bezien

Wat is de consequentie indien een geschiktheidseis niet voldoet?

- Oftewel niet eenduidig, objectief, of disproportioneel is?
- Ecarteren (schrappen/wijzigen) van de eis of staken van de aanbesteding?
- O.g.v. jurisprudentie HvJ EG bijv. zaak C-448/01 Wienstrom, rov. 92-94 eerder staken dan ecarteren (gelijkheidsbeginsel)
- Houd er rekening mee dat ecartering niet kan en dat staking aanbesteding de sanctie is

Gunningscriteria (54 Bao)

Twee gunningscriteria:

- Laagste prijs
- Economisch meest voordelige inschrijving

- Gunningscriterium vermelden in aankondiging
- Nadere gunningscriteria vermelden in aankondiging/bestek
- Relatieve gewicht eveneens aangeven (wegingsfactor: percentage/getal/marge) (54 lid 2 Bao)

Nadere gunningscriteria (54 lid 1 sub a Bao)

- Gunningscriteria moeten bekend zijn en behoeven (meestal) uitwerking in het bestek
- Functioneel zijn/Verband houden met voorwerp van de opdracht
 - “Wat zal ik kopen?” Dus niet zien op bedrijfsvoering van een onderneming, zoals gerecycled papier gebruiken, bepaalde afvalverwijderingsmethoden gebruiken of bepaalde groepen werknemers (etnische minderheden, gehandicapten of vrouwen) in dienst hebben
- Duidelijk en eenduidig zijn
- Beginsel van gelijke behandeling waarborgen
- Selectiecriteria mogen niet als gunningscriteria worden gebruikt

Wijzigen gunningscriteria

- Wijziging gunningscriteria ná aanbesteding – verboden
- Wijziging tijdens aanbesteding – ogv jurisprudentie HvJ EG (Wienström) in principe niet mogelijk (als regel aanhouden)
- Nietigverklaring van (sub)gunningscriteria → staking aanbesteding (ecartering niet mogelijk)

Verwisseling criteria, eenduidigheid

(Huntleigh/UMC Hof Adam 23/3/2006)

‘Na de test [van te leveren apparatuur] wordt de uiteindelijke gunning gebaseerd op de volgende elementen:

- Uitkomst test
- Prijs inclusief exploitatiekosten
- Kwaliteit leverancier/referenties
- De mate van acceptatie van het contract/de contracten
- Overige wensen en functionaliteiten’

3e eis = selectie criterium

5e eis = nauwelijks eenduidig te noemen (want niet gespecificeerd)

Onderscheid criteria: jurisprudentie biedt weinig houvast

- Uitgangspunt: organisatorische eisen vallen onder technische bekwaamheid
- Denk aan eisen die verband houden met de omvang, kwaliteit van in te zetten personeel, het kunnen aanwijzen van verantwoordelijk uitvoerders etc.
- Enkel in uitzonderingssituaties zouden eisen betreffende in te zetten medewerkers als gunningscriteria kunnen gelden
- Echter dit is theorie: jurisprudentie 'schiet alle kanten op'

- Kies voor een duidelijke, controleerbare (= transparante) en objectieve wegingsmethode
- Ga uit van een vergaande verplichting tot transparantie (volgt uit arresten SIAC, Universale Bau en ATI-EAC)
- Maak weging subgunningscriteria bij voorkeur bekend (art. 54 lid 2 Bao)
- Maak bij voorkeur ook de weging van de subgunningscriteria bekend of maak duidelijk welke subgunningscriteria belangrijk zijn

- Mondelinge toelichting op de offerte (presentatie) is toegestaan
- Vraag álle inschrijvers die voldoen aan de minimumeisen
- Geef alle inschrijvers dezelfde instructies (Vznr. Rb. Utrecht, 17 november 2005, LJN: AU6332)
- Geef op voorhand aan op welke wijze de presentatie meetelt

- Presentatie ziet op aanbidding
- Aspecten als voorbereiding, toelichting op het bedrijf, scholing en certificaten mogen dan ook niet meewegen.

Dank voor uw aandacht

Ik zie u graag bij de workshop
'Verwarring bij selectie- en gunningscriteria'